

Til
Det kongelige justis- og beredskapsdepartement

Oslo 29. november 2017
J.nr. 71/2017 BC

Høringsuttalelse – NOU 2017: 8 Særdomstoler på nye områder?

Viser til Høringsbrev av 26.05.2017 vedrørende NOU 2017: 8 Særdomstoler på nye områder?.
Stiftelsen Kirkens Familievern (SKF) takker for mulighet til avgi høringsuttalelse. SKF har i hovedsak valgt å fokusere på områder og problemstillinger familievernet kommer i nærkontakt med.

1. Generelle kommentarer på Høringen

NOU 2017 vurderer nye domstolsordninger for foreldretvister, barnevernsaker og utlendingssaker og konkluderer med:

- fylkesnemndene legges ned
- noen tingretter får myndighet til å behandle barnesaker (både foreldretvister og saker om tvang etter barnevernloven). Det vil være aktuelt med 20 – 30 i hele Norge
- fylkesnemndslederne tilbys dommerstillinger, slik videreføres kompetansen de sitter med

Utvalget viser til at vi i Norge har et godt domstolapparat basert på generelle domstoler og dommere som behandler saker over et bredt fagfelt. Dette ønskes videreført, og det foreslås derfor at en ikke oppretter særdomstoler, men heller at dommere i utvalgte tingretter som skal behandle barnesaker supplerer sin generelle dommerkompetanse med spesifikk kompetanse i barnesaker.

Utvalget viser videre til at det planlegges et eget opplæringsløp med et grunnprogram og jevnlige oppdateringer for disse dommerne som i tillegg til barnesaker også skal behandle andre tingrettssaker. En understreker betydningen av å sikre engasjement og tilstrekkelig høyt faglig nivå med innsikt i psykologisk og barnefaglig forskning. Kunnskap og innsikt kan også tilføres gjennom fagkyndige dommere og sakkyndige. Viktig at også deres arbeid kvalitetssikres. Det anbefales derfor at alle sakkyndige rapporter godkjennes av barnesakkyndig kommisjon.

SKF tiltrer ovennevnte konklusjoner og innspill fra utvalget med tanke på å hindre utvikling av isolerte rettskulturer og fremme rettsenhet.

2. Særskilte kommentarer på Høringen

I tillegg til generelle kommentarer vil SKF nevne følgende som er av spesiell interesse og betydning for familievernet:

- Når det gjelder tilbakesendelse, viser en til at det ikke er aktuelt å sende saken tilbake til videre mekling, dersom det har vært mekling «av noe omfang» og en av partene ikke ønsker det. Saker som kan være aktuelt å returnere til videre mekling etter barnelovens § 61 første ledd nummer 2, er de som tidligere ikke har møtt til mekling eller der foreldrene var enig under mekling, men senere ble uenige. Det presiseres at en må vurdere hensiktsmessigheten, sikre rapportering og avslutte raskt dersom meklingen ikke synes å føre fram– dette ser SKF som positivt.

- Betydningen av at meklingstimene brukes framheves og det drøftes muligheten for at det i meklingsattesten også kan oppgis at foreldrene er anbefalt videre mekling – noe SKF vurderer som positivt.
- Det vises til at tingretten kan oppnevne en sakkyndig eller annet egnet person til å veilede foreldrene i perioden mellom rettsmøtene, hentet fra § 61 første ledd punkt 7. Denne veiledningen kan være knyttet til hvordan foreldrene kan bedre samarbeidsklimaet, hvordan foreldrene kan få prøveavtalen til å fungere og eventuelle justeringer i avtalen i prøveperioden. SKF ser det som interessant i denne sammenheng i hvor stor grad fagpersoner i familievernnet kan brukes til slike oppgaver. Dette kan samfunnsøkonomisk representere en viktig besparing, og slik kan familievernnet rustes ytterligere opp for å kunne ta flere oppdrag.
- I utredningen vises det til at familievernets tilbud om hjelp til foreldresamarbeid og terapi som supplement til domstolsbehandling trolig kan utnyttes bedre i en del saker – dette ser vi positivt på.
- Etter barnelovens §31 har foreldrene og andre som har med barnet å gjøre plikt til å høre hva barnet har å si før det blir tatt avgjørelser om personlige forhold for barnet som foreldreansvar, fast bosted og samvær, men det vises også til at der barnet er hørt tidligere overflødiggjør ikke dette ny høring i domstolen. Det vises til at praksisen for hvordan barn høres varierer, og det anbefales at det foretas en utredning av høring av barn på ulike fagfelt.
Aktuelle spørsmål som SKF vil løfte frem er: Hvordan bør høring gjennomføres? Hvilken betydning og virkning har det at et barn avhøres flere ganger? Hvilken kompetanse trengs for å høre barn på en god måte? Hvordan skal barnets uttalelse sikres?
- Fra mai 2016 har fem fylkesnemnder hatt en endret saksbehandling med en konstruktiv dialog mellom foreldre og barnevern med sikte på å komme fram til avtalebaserte løsninger. Erfaringene med dette har vært svært positive, og dette er en arbeidsform SKF mener bør videreføres dersom barnevernsakene for framtiden vil behandles i utvalgte tingretter.
- Fire områder som SKF mener det bør satses på trekkes fram: Kompetanseheving innen utvikling av meklingsmetodikk i retten - Informasjonstiltak overfor foreldre og profesjonelle aktører - Kompetanse og bevissthet om barnets perspektiv - Samarbeid mellom tingretten og familievernnet.
- Samarbeidsprosjektene mellom familievern og tingrett nevnes spesielt. Prosjektene i Sør-Trøndelag og i Sandefjord beskrives og nevnes som gode eksempler på lokalt samarbeid.(se punkt 11.1.16) – dette er vi glade for.

Vennlig hilsen

Benita Christensen
Direktør